

FALKMAN CHARLOTTA

EN
PRESTGÅRD I
N-D

Charlotta Falkman

En prestgård i N—d

Falkman C.

En prestgård i N—d / C. Falkman — «Public Domain»,

Charlotta Falkman

En prestgård i N—d

"Tviflet är första steget till förryckthet, det är ej något icke-vetande, utan ett icke-troende."

Tempel förgården.

Prostgården var en ståtlig byggnad från medlet af förra århundradet; belägen på en af åldriga ekar och björkar omgifven höjd, hade den likväl en fri utsigt till kyrkan och den på afstånd liggande kyrkoby. Från de öfre rummen såg man rika åkrar och ängar jemte en större insjö, med tvenne små gräsbevuxne holmar, hvarföre den också fått namn af Holmsjön, och den herregård, som låg vid den motsatta stranden, kallades Holmsjö-gård.

Rummen i vår prestgård voro ej många till antalet, men höga och rymliga. Jordvåningen beboddes af familjen och husfolket, den öfra var indelad i så kallade gästkamrar, möblerade i den smak, som var rådande den tiden, då nuvarande prostinnan som nygift fru inflyttade i huset.

Det var den första Maj 182.. Vänner och fränder jemte de förnämsta af socknens "grädda" voro bjudna att fira denna för alla, men i synnerhet för prestståndet högtidliga och glädjande dag. Det var utomdes 19:de årsdagen af prosten Bryllers förening med sin prostinna.

Under det att prostinnan ifrigt rörde sig fram och åter emellan kök, handkammare och den stora matsalen, ömsom anordnade om festen, ömsom sjelf lade hand med verket, för att undervisa sina hjälpredor i det rätta sättet att uppsätta den gödda kalkonen på spettet, eller att viska sockerkakan, och flera dylika husmoderliga bestyr, finna vi hennes man, den vördige prosten, sittande på en af de bänkar, som omgäfvade den höga trappan åt gården, språkande med sin svåger, baron Y — , ägare till Holmsjögård. Denne hade med afsigt kommit så tidigt, för att, innan de öfriga gästerna hunnit anlända, prata bort en förtrolig stund med svågern.

Baronen, en man om femtio år, till utseendet något högdragen, men alltid munter och språksam, var klädd i mörkblå, civil dräkt, prydd med nordstjerne- och en rysk orden. Han fortfor i det redan påbörjade samtalet, sålunda:

— Som jag sagt, den unge mannen äger bestämdt alla erforderliga egenskaper för att sätta skick på dina pojkar. Du kan icke föreställa dig, hvilken superb figur han gjorde på Åbodalerna i vintras. — Han för sig med ett behag, en ledighet i dansen, som om han tagit lektioner af Vestris.

— Det der kan allt vara bra — men...

— Och hvilket loford hans lärare gäfvade om hans kunskaper sedan! Han har vid sina tentamina visat sig som en öfverskärare i filosofin, astronomin, teologin och hela det lärda krimskramlet för öfrigt.

— Det var något, — likväl skulle jag...

— I de lefvande språken excellerar han, det vet jag med säkerhet, fortfor baronen. Dessa äro i min tanke långt behöfligare än både latin och grekiska. Hvad f — n behöfva dina pojkar plugga i sig Homerus, Ovidius, Herodotus och hvad de respektive herrarne alla må heta. August har en afgjord fallenhet för krigståndet och Lorenz för sjöväsendet; lemna dem således ett par år under Walters tillsyn; skicka dem sedan hvar på sitt håll i tjänst, så få vi säkert heder af dem med tiden.

— Men, käre bror, skall då ingendera träda i sin fars och farfars fotspår, ingen af dem bli min efterträdare i sysslan?

— Pah! dertill äro de alltför unga; "innan gräset gror, dör märrn," säger ordspråket. Genom din dotter får du nog en efterträdare. Apropos, när väntar du hem Lovisa?

— Närmare hösten. — Pensionsfrun har nyligen antagit en ritmästare af utmärkt talang. Lovisa skrifver och ber att ännu en tid få dröja kvar, för att fullkomna sig i teckning. Jag gaf, ehuru ogerna, mitt bifall. Efter min tanke vore det bättre att flickan vore hemma och lärde sig af sin mor att bli en god husmoder, än att i årtal vara borta från föräldrar och hem, endast för att lära sig fåfängeliga

konster och få smak för ett flärdfullt lif. Men min högtärade fru svägerska och hennes fröken syster, du och till och med min hustru, alla voro ni i komplott mot mig, tills jag måste ge efter. Så är det nu med gossarna också. Är jag då icke far och man i mitt hus?

– Hvem har disputerat deremot, käre bror? Men, tiderna äro andra nu, än förr. Upplysningen stiger – man afskakar stoftet; – det nya släktet höjer sig som en Phönix utur askan, och summan af saken är den: att man måste följa med sin tid, och för denne oss på galen väg, så är det tidens fel, men icke vårt.

Ehuru dessa argumenter icke alldeles gillades af prosten, var han något tvehogsen em svar, dessutom blefvo de störda genom ankomsten af husets adjunkt, Brummerus, som mödosamt stretade uppföre trappan, bärande, biträdd af en drenggosse, en korg med buteljer. Han hade i källaren påfyllt några dussin sådana af det vidtberömda marsölet, som bryggdes i prostgården. Vare sig nu, att magistern af blotta lukten blifvit litet vimmerkantig, måste vi lemna osagdt, men efter en både ödmjuk och tölpaktig helsning på baronen, hvarvid han var nära att förlora balansen, fortsatte han med sina chassé-steg sin gång till prostinnans handkammare.

– Behöfves det mer, än att jemföra kaplansadjunkten Marenius med denna tölp, som det visst icke felas lärdom? – frågade baronen skrattande, – för att finna hvad en bildad uppfostran kan åstadkomma. Huru välkommen är icke Marenius hos alla! Ja, till och med bönderna visa honom en synnerlig aktning; redan på afstånd taga de hatten af för honom, hvaremot de helt kamratlikt skaka handen med magistern på prostgården...

Denna gång, likasom alltid vid deras öfverläggningar, segrade baronens mening, icke derföre att svågern alltid medgaf rättvisan af hans påstående, ty vår prost var en man efter gamla världen, men disputerade på sednare tider icke Bryllers sak, isynnerhet sedan makligheten blifvit hans jordiska godomlighet; dessutom var svågern hans sockenpatron och baron till på köpet.

Middagstiden nalkades, och prosten gick in till sig för att byta ut den bekväma nattmössan och schlafrocken mot kaftanen, kragen och den svarta kalotten. Baronen inträdde i salen, der bordet dukades af en vacker flicka om 16 eller 17 år, likväl under uppsigt af prostinnan sjelf, som med egen hand ordnade plåtåen, hvarpå hon sedan satte en korg, tillverkad af fint postpapper och fylld med konstgjorda blommor; det var ett arbete af hennes dotter i pensionen. Ännu hade ingen af de väntade gästerna skådat denna grannlåt, och mammas hjerta klappade af fröjd öfver den beundran detta arbete skulle skörda: skada blott, att den älskade dottren ej nu genom sin närvaro kunde öka den moderliga triumfen.

Baronen underrättade sin syster, att den unge mannen han utsett till informator åt hennes gossar, sannolikt skulle anlända i dag.

– Walter är en charmant pojke, skall du tro, som snart skall förvrída hufvudet på alla flickor i nejden. – Ja, ja, kära Lotta, skämtade baronen och nöp den unga flickan i den rosiga kinden, – akta du dig bara, och se icke du för mycket på den unge dansmästaren och hans vackra ögon!

– Käre Mauritz, inföll prostinnan något alfvarsam, sätt inga myror i hufvudet på vår beskedliga Lotta! – men raljeri apart, – hvarföre, om herr Walter är en sådan vagabund, som din beskrifning tyckes förutsätta – hvarföre har du valt en sådan lärare för våra gossar?

– För att denne säkrast skall hyfla af det trädaktiga i deras manér, så att de föra sig som folk, innan de lemna fädernehuset, svarade han. Men se der kommer vagnen med min hustru och svägerska – och baronen jemte prostinnan gick dem till mötes.

Friherrinnan Y. var ett klen och ännu ungt fruntimmer, ovanligt blond, med matt och svärmande blick. Hennes syster, fröken Nora Y – deremot var lång, något mager; hennes breda framtänder, tillika med deras infattning, blottades när hon talade; det oaktadt var hon lika så språksam som hennes yngre syster, friherrinnan, var fåordig.

Efterband anlände de öfriga gästerna; man samlades omkring det ståtliga hästskobordet och – "välfägnaden feltes ej der."

Måltiden såg sitt slut till mötes, ty kleneter och sockerkakan vandrade som bäst omkring, ledsagade af punsch och madera, när en vacker, ung man i modern dräkt, med den ledigaste hållning, oförmodadt inträdde, utan att synas imponerad öfver det stora sällskapet; han ursäktade sig med några artiga ord, i anledning af sin olägliga ankomst.

– Ni har visst aldrig kunnat komma lägligare, herr Walter, sade baron Y., som genast steg upp från bordet och gick, ehuru med något svigtande steg, sin protegé till mötes, presenterade honom för värdsfolket och deras gäster och bjöd honom sedan en plats vid sin sida.

Man bjöd honom af de föregående rätterna; men herr Walter syntes ingalunda vara hungrig. Med glaset i handen formerade han snart några bekantskaper. Såsom en, den der nyligen anländt från hufvudstaden, diskuterade han med presterna om nyligen utkomna teologiske skrifter; språkade med kännedom om landthushållning, fogeljagt och ridhästar med baronen och en afskedad ryttmästare; regalerade damerna med teater- och modenyheter; med ett ord: inom få timmar var han allas favorit och själen i sällskapet. Halfhögt hviskade baron Y. till sin sväger:

– Har jag icke sagt, att han är en s – ns skicklig karl?

Fröken Nora var alldeles, hvad man kallar uppspelad, samt lemnade den unge mannen ej ur ögonsigtet, och, hvad som mycket förundrade de yngre i sällskapet, herr Walter egnade äfven fröken en utmärkt uppmärksamhet.

Deras konversation angick skön konst, litteratur, poesi – och nöjet af sällskapsteatrar, som fröken ansåg både nyttiga och som det förnämsta medlet att bilda ett lätt och angenämt sätt att vara, det moraliska erhöill man ju alldeles på köpet. Sjelf sade hon sig hafva debuterat i åtskilliga roller, och icke "utan framgång", tillade hon blygsamt.

Walter och Marenius voro universitetsbekanta, och gladdes ömsesidigt att råkas här. För att ostörde få språkas, gingo de upp i adjunktens kammare.

– Ännu förefaller det mig nästan otroligt, att den rika lefnadslustiga Walter, uppfinnaren af sinom tusende galna presshistorier, nu tagit kondition i ett presthus på landet, och der genast uppträder som en ifrig kurtisör till den odrägliga pratmakerskan fröken Nora.

– Hvilken fröken? frågade Walter, förundrad, utan att låtsa om det förstsagda.

– Damen, som du nyss lemnade. Du såg ju så betagen ut, som om du ämnade bönfalla om första älskarerollen i någon dram, der hon är prima donna.

– Var detta en fröken? Då har jag gjort ett förb – t misstag! Jag ansåg henne positivt för friherrinnan Y. och ville i god tid ställa mig in, på det hon icke måtte få det infallet att mala sönder mig med sina förfärliga betar. Du bör veta att baron Y. är min förklarade gynnare.

Marenius skrottade åt misstaget.

– Det förefaller mig likväl något besynnerligt, huru du kan vara i behof af en sådan.

– Hvarföre icke? – Under mitt sista vistande i Åbo, ville penningarne icke förslå; sant är det, att jag ibland hade en gemen otur i spel. Jag är icke spelare af böjelse, men modet ville så ha det, och sedan hade man hundrade andra utgifter, isynnerhet måste man vara artig mot damerna och anställa lustpartier för att roa dem. – Men far min, till hvilken jag skref om mera mynt, brummade slutligen alldeles förfärligt; talade om dåliga tider, slöseri, m.m. Då träffade jag händelsevis baron Y. i ett sällskap, och när han sade sig söka en skicklig informator för sina systersöner, föll det mig in att, liksom på skämt, erbjuda mig sjelf. Af skämtet blef alfvar – och jag är nu här.

– Utan att rådfråga din far?

– Visserligen meddelade jag honom mitt beslut; han insåg genast att detta var det klokaste jag kunde företa mig, under den tid jag beredde mig att välja ett visst yrke.

– Är bu ännu allt lika villrådig i valet, som förr?

– I det närmaste; flera vägar äga visserligen något inbjudande, men fördelar och olägenheter stå hvarandra så nära, att jag ännu ej beslutat mig om valet. Jag har utsatt ett år till besinnningstid.

– Hvad har du emot det andeliga ståndet? Du har ju, som jag hört säga, flere gånger predikat med bifall.

– Mycket, men låtom oss afbryta detta ämne. – Hvem vet hvad jag ännu gör, det kommer kanske an på huru jag här kommer att trifvas.

Dörren öppnades af den en gång förr omnämnda Lotta, som i prostinnans namn bad herrarna ned, för att dricka té.

– Det var en s – ns vacker flicka! anmärkte Walter lifligt, sedan hon aflägsnat sig. – Förmodligen en fosterdotter i huset, ty en piga är hon säkert icke?

– Du tyckes mig allt vara samma flickjägare som fordom, skämtade Marenius, – men jag kan här icke leda dig på spåret; ty, som du vet, är äfven jag nyligen kommen till orten, och endast några gånger sett henne i kyrkan.

– Och har icke gjort dig närmare underrättad om henne? Du är minsann bra fall för könet!

– Icke mera än som det egnar och anstår en ordets man, svarade den andre.

* * * * *

I prostens kammare suto de gamla herrarna, dufna och tunga, och diskuterade; de yngre, och ibland dem baron i salen utanföre, omkring några spelbord, der äfven några andra, i brist på annan sysselsättning, flitigt fyllde sina glas utur den massiva silfver ölkannan. De för de rökandes bekvämlighet brinnande ljusen gjorde, mot det genom fönstret inströmmande skenet af eftermiddagassolen, rummets töckniga atmosfer nästan hemskt för den som trädde in från fria luften.

Walter, som icke trifdes der, passade på när baronen för några ögonblick lemnade spelet, och anhöll att blifva presenterad för hans fru; de följdes derpå åt till förmaket. Äfven der hade kotterier bildat sig. Tre äldre fruar intaga soffan; dessa afhandla med prostinnan viktiga rön i hushållsväsendet, äfventyr med vårdslösa dejor och hushållerskor och mera dylikt. Att dömma efter utseendet, hade äfven förtalet tagit fäste och stämma i ett hörn af rummet, ty hviskningar och sidoblickar läto förmoda något sådant. De yngre damerna, jemte fröken Nora, omgäfvade en något bedagad mamsell, – som på ett litet bord utlade kort, – för att ur hennes mun erfara sina kommande öden. Baronessan satt ensam, skiljd från de öfriga, vid ett fönster, och såg med svärmande blick på solen, som höll på att sänka sig bakom skogen, på andra sidan Holmsjön, hvars stränder ännu icke voro fria från is.

De båda herrarnes inträde åstadkom en scenförändring; de språksamma fruarna tystnade tvärt; prostinnan gick ut att anstalta om té; kortleken försvann under bordet i Sibyllans utbredda famn; endast friherrinnan förblef i sin tankfulla ställning, likasom hon icke blifvit varse de inträdande herrarne. Vid baronens tilltal: "Laura lilla", spratt hon till, liksom vaknad från en dröm, och melankoliskt leende spred sig öfver de fint tecknade anletsdragen.

Efter presentationen gick baronen åter ut till salen, för att återtaga sina kort. Walter sökte att inleda ett samtal med hans fru, men erhöll blott enstafviga svar. Té kringbars, och gjorde en lycklig biversion; hvarefter Walter visade sin skicklighet i de sällsyntaste kortkonster. Sluteligen, uttrötad af fröken Noras enträgenhet, att vilja med honom uppgöra en plan för bildande af en sällskapsteater, tog han sin plats vid herrarnes spelbord, tills dess man samlades vid aftenbordet.

Walter hade erhållit många inbjudningar till grannarna, isynnerhet af ryttmästarn, som var en väldig jägare, och bodde endast en timmes väg från prostgården.

* * * * *

Som vi redan antydte, hade den unge mannen, genom sitt fördelaktiga yttre, sin lätta och mångsidiga konversation, vunnit det af så olika individer blandade sällskapets bifall; äfven sedan han blef hemmastadd på orten, fortfor opinionen att vara till hans fördel; isynnerhet blef han en favorit hos prostinnan Bryller. Hennes gossar voro väl i början litet rädda, och förmodade att i Walter få en strängare lärare än Brummerus varit för dem, men de funno snart sitt misstag. Läsetimmarna blefvo kortare, men ändamålsenligare, och de lärde sig vida mer än förr; dessutom eröfrade Walter dem helt och hållet genom nöjet af gymnastiska öfningar, i hvilka han sjelf äfven deltog.

Likväl delade han människors vanliga öde: hvem kan väl vara alla i lag? Genast vid sitt inträde i huset, erhöll han i Brummerus, om också icke en fiende, likväl en afundsam tadtare.

För att göra läsaren något bekant med vissa förhållanden, rörande Walters barndom och uppfostran, vill jag meddela tvenne bref, som vexlades emellan Brummerus och hans bror, en handlande i Tavastehus.

'Käraste Broder!

Som en hugnelig nyhet får jag underrätta dig, att jag af Consistorium är utnämnd till nådårspredikant i L – o socken, och jag ämnar med det första resa dit, för att hålla min inträdes-predikan. Du finner således, att jag ej, efter ditt yttrande i ditt sista bref, "vuxit fast" här.

Det är sanning, man lefver, äter och dricker ganska väl här i huset, men jag börjar tro, att eget bröd skulle smaka bättre, och dertill har jag nu god utsigt, då jag kanhända blir herre i huset, dit jag kommer.

Här skulle jag utomdessa också icke mera trivas, sedan en viss herr Walter slagit ned sina bopålar, och nu är allt i allom hos oss i prostgården. Han är antagen som informator åt sönerna, och för detta ingrepp i min förra befattning, har jag helt och hållet att tacka baron Y – s eviga prat om verldsmannabildning. Prostgubben själf skulle aldrig fallit på denna idé.

Denna fågel Phönix, som redan varit här en tid, har liksom förtrollat dem allesammans. Döden vet huru han så kan ställa sig in! Allt tjenstefolket står genast på tå, bara "unga magistern" behöfver en handräckning, då jag deremot ofta nödgas ropa, eller själf hämta mig både rak- och tvättvatten; de skulle väl säga: "den vackra magistern", bara de täcktes, det ser man tydligt på allt hvad qvinfolk heter, såväl här hemma som i grannskapet. – Detta gäller isynnerhet en flicka, Lotta, som då och då biträder i huset och äfven passade upp vid det stora majkalaset, samma dag han kom hit. Lotta är en rask och vacker tärna, som – hvarföre skulle jag förtiga det – jag själf haft godt öga till, men åt mig har hon aldrig behagat ge ett uppmuntrande ögonkast, ehuru jag efter prostinnans önskan lärt henne skrifkonsten.

Denna flicka kunde knappt vända ögonen från honom, under det hon passade upp vid det omtalade kalaset. Samma afton hörde jag henne svara en af prostgårdsflickorna, som brydde henne derföre:

– Innan han kom, varnade baron mig för att se på hans vackra ögon, och det gjorde mig nyfiken. Jag måste väl se om de verkligen voro så vackra som baron hade sagt.

– Nå, tycker Lotta att di ä så vackra då?

– Det kommer allt derpå an, på hvem han ser, svarade Lotta och sprang bort – och nog har jag sett, att han såg uppå henne med ögon som...

Det skulle förarga mig in i själen om flickan skulle falla för den spelevinken! Jag ärnade gifva en vink åt prostinnan, som ingalunda ser genom fingrarna med sådant; men då Lotta numera sällan synes i prostgården, går der ej gerna an, och man kunde fråga, hvad det angår mig, och orätt hade de icke...

Flickan är vacker, och utmärker sig framför sina leksystrar, men hon är fattig och således ingen hustru åt Anders Brummerus, som måste söka sig en sådan, genom hvilken han kan komma sig upp i verlden. Vore hon prestdotter, ville jag tjena lika länge för henne, som Jacob för den sköna Rachel – nu blir kanhända en *Leda* (icke den Grekiska mythen, menat jag), min framtida lott.

Walter är hemma från T – s, och du, som varit der i så många år, måste veta något närmare om honom och hans släkt. Du gör mig ett nöje, om du så snart som möjligt ger mig denna underrättelse.'

Brodrens svar.

'Din skrifvelse, af den 24 Maj, har jag riktigt bekommit – Jag önskar dig lycka till din nya befattning, med åttvarning att ej köpa "trollet för guld". Jag kunde sjelf derom sjunga en visa, om jag bara ville... Likväl är jag ganska nöjd, att du aflägsnar dig från N – d; ty nog finner jag att du är fast för denna Lotta, och hon är, som du sjelf ganska förnuftigt medger, ingen hustru för dig; men fara kunde det eljest bli... jag behöfver ej säga mer. Slå henne således alldeles ur hågen, kära Anders.

Hvad Walter vidkommer, så känner jag både honom och hans föräldrar. Fadren är vinhandlare, och bosatt här sedan längre tid tillbaka. Mången hade i början ansett honom för en äfventyrare, ty utan att man rätt visste hvarifrån han kom, och hvarmed, etablerade han en ståtlig vinkällare, lade sig till dyra möbel, lefde stort, och höll kalaser; klädde sin hustru i siden, just som en adelsdam. Ett sådant öfverdådigt lefnadssätt var då ännu icke vanligt och fäste uppmärksamhet. Folket runkade på hufvudet och förespådade ett snart fallissement, men ännu håller huset sig uppe.

Walter är deras enda barn, och var ungefär 10 år, när jag först kom till T – s. Vacker och qvick, var han föräldrarnas afgud, och fick öfva allt möjligt sjelfsväld. Likväl var han redan då en fulländad kavaljer, och alltid klädd efter nyaste modet. Han dansade förträffligt, spelade kort med fruarna och skötte kurtisen, besökte flitigt konditorer och spektakel; men hvad kyrkan angår, följde han pappas och mammas exempel, ty båda syntes der ytterst sällan. Vår "storskola" var för simpel för den unga herrn, som tog undervisning på timme af en för detta svensk militär, som flitigt besökte fadrens källare. Så förflöto några år efter min ankomst till staden.

En gång var jag sjelf närvarande, då Walters far, i ett större sällskap hemma hos sig, erhöill ett bref med utrikes stämpel. Han aflägsnade sig för att läsa brefvet; när han återkom, såg man nog att innehållet varit mindre behagligt, oaktadt han sökte hålla god min. Straxt derpå vände han sig till en närvarande vetenskapsman med den frågan: hvilken undervisning denna ansåg tjenligast, för att bereda hans son för universitetet?

Ynglingen sändes kort derpå till Borgå Gymnasium. Med godt hufvud jemte en god dosis ambition, utmärkte han sig snart, blef student, och gjorde af med mycket penningar. Man ha en anekdot efter honom, som ej bevisar stor aktning för fadersväldet, om den ock innehåller sanning.

Fadren skulle i ett af sina bref hafva menat, att sonen skålade för mycket, och erhöill till svar: "att en vinhandlare i T – s icke kunde bedömma hvad en student i Åbo behöfde!"...

En bekant, som för någon tid sedan frågade hans föräldrar, hvilket lefnadsyrke sonen ämnade välja, fick till svar, att det berodde på honom sjelf. Huru han nu kommit på den idéen, att ta kondition i ett presthus på landet, väcker min förundran. Man tro icke junkern spekulerar på dottren, som, efter hvad du sjelf skrifvit, är i pension i Åbo, och der de således lärt känna hvarandra...'

* * * * *

Detta bref torde tillsvidare spriddt något ljus öfver Walters ungdom, och vi återgå till vår berättelse.

Sommaren förflöt, och Walter trufdes ögonskenligt. Sedan Brummerus lemnat huset, antog prostén ingen annan adjunkt, utan grep sig mera an med göromålen, än de sist förflutna åren; och ett godt biträde hade han i Walter, som ofta predikade, med stort bifall af ortens ståndspersoner. Ehuru han ingalunda försummade sina disciplar, ägde han dock mycken tid öfrigt att sköta sina nöjen, och göra utvandringar i trakten. Isynnerhet besökte han ryttmästarn ofta, och dröjde då merendels

borta öfver natten, emedan han alltid företog denna promenad under aftonsvalkan, och återkom till prostgården först den vanliga frukosttiden.

Det led till slutet af Augusti, och prosten skickade efter sin dotter, ty man ville med en liten luftbarhet fira både hennes hemkomst och namndag. Af prostinnan, som numera endast talade om och längtade efter sin dotter, hade Walter hört omnämnas ett ställe i den nära belägna parken, som ett af Lovisas favoritställen, der hon alltid lekt som barn; han beslöt att der öfverraska henne med någon tillställning. En af drängarna blef, under tysthetslöfte, hans handtlangare. Upptagen af dessa bestyr, inställde han sina vanliga aftonpromenader, och inneslöt sig på sitt rum. Alla, isynnerhet gossarna, voro högst nyfikna.

Lovisa hemkom en dag förr, än hon var väntad. Walter var då icke tillstädes, och i glädjen öfver dottrens ankomst, glömde föräldrarna att nämna något om honom. Vål hade Lovisa förut blifvit underrättad om att gossarna fått en ny informator, men hon hade endast tänkt sig en ny Brummerus; ett föremål för hennes och brödernes skämt.

Intagen af hufvudstadens nöjen och förströelser, hade bortresan derifrån och skillsmessen från de kvarblifvande ungdomsvännerna kostat Lovisa många bittra tårar, men nu tog likväl hemmet, med alla dess barndomsminnen, ut sin rätt, och sedan hon omfamnat sina föräldrar, vänligt hälsat på tjenstefolket, – bröderna voro icke hemma – skyndade hon ned i trädgården, för att der se sig omkring, egnande en bekant blick åt hvar träd, hvarje buske, tills hon kom till den grind, som förde åt parken. Hennes förr omnämnda favoritställe var en grupp af träd, som bildade en rundel, platsen inom den hade hon sjelf låtit rödja. Dagen före sin bortresa till Åbo hade hon på detta ställe begrafvit en tam grönsiska och planterat en törnrostelning, som hon ymnigt fuktat både med vatten och tårar öfver sin älsklings död. Vid åsynen af den i sin högsta flor stående provinse-roshäcken, erinrade hon sig den lilla telning hon planterat, och gick nu för att se, om den frodades. Blommor väntade hon ej att få se, ty dertill var platsen för mycket skuggrik.

Redan på något afstånd såg hon något hvitt skymta fram; nyfiken gick hon närmare och såg... en slags pelare eller obelisk, hvitmålad, med ett förgyllt klot i toppen, från hvilket utgick en spira, som betydligt höjde sig öfver trädens toppar. – Hvem i all verlden har rest ett sådant äreminne öfver min lilla Pippi? var flickans första tanke, sedan besåg hon det närmare, och fann öfverallt inslagna spikar, hvilkas ändamål hon likväl icke kunde utgrunda. Äfven hängde, ungefär på midten af obelisken, ett löst fyrkantigt stycke; varsamt lyfte hon upp det och fann det vara ett sammanklistradt papper, som dolde en öppning, i form af ett hjerta, ungefär en aln i diameter. Det inre af obelisken tycktes vara svärtadt med kimrök. En egen, underlig känsla intog den förut så glada och merendels lättsinniga flickan. Det förekom henne alldeles, som vore detta en grafvård, hvars enda emblem bestod af ett dystert och glädjetomt hjerta.

Vid någon lugnare eftertanke insåg hon snart att detta monument var ämnadt för någon tillställning och ännu endast halffärdigt; men huru utforma detta. Sina föräldrar ville hon icke fråga, hon beslöt derföre att gå till Lotta, öfverraska sin fordna lekkamrat, och utforska hvad denna kunde veta. Lovisa skyndade alts tillbaka genom trädgården, skickade en tjensteflicka för att säga till hemma hvar hon gått, och följde sedan med snabba steg den gångstig, som förde till det såkallade "Dragontorpet".

Lottas mor, som varit amma åt Lovisa, blef utom sig af glädje, vid åsynen af sitt kära skötebarn. När Lovisa frågade efter Lotta, ropade hustrun efter sitt yngsta barn, en åttaårig gosse, och bad honom genast skynda till lillå kern efter sin syster; gossen sprang och modren gjorde emellertid många frågor om hufvudstaden, och hvad Lovisa tyckte om att vara der, och om det icke var rätt skönt att nu få komma hem.

– Så roligt som jag hade der sista vintern, får jag visst aldrig mera, småsuckade Lovisa, vid hågkomsten af dess balnöjen, – men nog gladde det mig att få återse pappa och mamma jemte bröderna; hvad de måtte vuxit på dessa trenne åren! Ju närmare det led på tiden, desto otåligare blef jag; man ville påstå att jag magrade sista veckorna.

– Det har min Lotta äfven gjort; men dertill är hennes förfaselige trägenhet skulden, ty hon sitter halfva nätterna uppe, och stiger opp i daggläntningen, för att sy åt grannflickorna, och som det är för mörkt i stugan, sitter hon ut på backen med sitt arbete, tills tiden blir att gå på utarbete. Hon har nu fått göra dagsverken för mig, som varit sjuklig hela tiden.

Gossen stack nu in sitt linfärgade, lockiga hufvud genom dörren, och sade Lotta vara i antågande. Lovisa, som redan länge tyckt det vara qvaft i stugan, gick nu ut, och mötte sin fordna lekkamrat i den af solen upplysta förstugan. De båda flickorna hade mycket förändrat sig på dessa trenne åren. Lovisa var, vid sin bortresa till pensionen, en gänglig, mager flicka, med nästan hvitt hår; det lilla späda ansigtet, utan att vara fult, var likväl icke behagligt, och de himmelsblå ögonen hade ett något enfaldigt uttryck; nu förhöll det sig annorlunda: hennes former, ehuru ännu späda, hade erhållit en behaglig rundning; håret hade mörknat till det skönaste cendré, och vårdadt af skicklig hand, låg det en vacker fläta omkring hennes hufvud, och å ömse sidor om den svanhvita halsen ringlade sig en fyllig, glänsande lock. Glädje strålade ur de klara förgätmigej ögonen; men de uttryckte äfven någon förvåning, ja nästan afund, öfver Lottas förändrade utseende och sätt.

Lotta var två år äldre än Lovisa: hon hade, i likhet med många andra, länge hållit sig liten och knubbig, och sådan hade Lovisa ännu alltid tänkt sig henne, men hon hade på en gång skjutit i vårten, och kunde nu kallas lång, utomdess hade skuldrorna sänkt sig, lifvet smalnat, och vårdad, ehuru ganska tarflig klädsel, visade en vacker vårt. Hennes mörka hår var flätadt med omsorg och hängde i en lång och bred fläta utåt ryggen; men de fordom så lifliga mörkblå ögonen, hade nu ett nästan svårmodigt uttryck. Båda flickorna stodo således förskönade midt emot hvarandra; men verkningen af denna ömsesidiga upptäckt var olika.

Lovisa slog sina händer tillsammans, och ropade okonstladt:

– Hvad du har vuxit och blifvit vacker, kära Lotta! Du ser alldeles ut som en jungfru från staden.

Lotta rodnade först, men bleknade sedan häftigt och kastade, utan att yttra ett ord till välkomst, en forskande blick genom förstugudörren, der hon stod. Förundrad öfver detta oväntade mottagande, lutade sig Lovisa utom dörren, för att se hvad som så kunde upptaga Lottas tankar, och blef då varse en bättre klädd mansperson, som, stödjande sig mot väggen, syntes vänta på någon. Nu, då han såg sig bemärkt, steg han ledigt fram, och Lotta, liksom sansad efter en stark sinnesrörelse, sade i häftig, förebrående ton:

– Hvarföre sade icke magistern, att mamseln Lovisa var hemkommen?

– Emedan jag varit okunnig derom, svarade Walter, i det han, efter den tidens sed att helsa, kysste den rodnande Lovisas hand, och bad henne vara välkommen till hemmet. – Hvilket vackert ställe, fortfor han sedan, – nu skall prostgården och dess omgifning förekomma mig likt ett Eden.

Den tonvigt Walter gaf ordet *nu*, undgick icke Lovisa. Med den sinnighet, som förvärfvas i sällskapslifvet, svarade hon:

– Det är sannt att belägenheten och nejderna nu äro vackra, men hösten är i antågande och beröfvar dem snart sin skönhet, och sedan skall magister Walter nog sakna Åbo.

– Derpå tviflar jag. För det närvarande skådar jag endast våren i sin blomstring, sade Walter med uttrycksfull blick, men nästan hviskande, ty Lotta, inkallad af modren i stugan, nalkades dem åter.

– Huru länge har prostgården fått fägna sig af magister Walters besök? frågade Lovisa, och lagade sig till art vandra hemåt.

– Är det möjligt att mamsell Bryller är okunnig om att jag, sedan första Maj, är en af dess invånare? frågade han.

– Derom har man icke nämnt ett ord, det är mig således en verkelig surprise.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.